

Pracovní listy
Mladší školáci

Blok 5:

**Naši ptačí
sousedé**

Blok 5:

Naši ptačí sousedé

Pozadí: Vyzdobte třídu obrázky ptáků z blízkosti lidských obydlí. Po návratu z průzkumu okolního terénu upravte výzdobu tak, že v jedné části budou ptáci, které jste pozorovali a na druhé ty, na které se děti budou soustředit nadále (cestou do nebo ze školy).

Konkrétní úkoly	Jací ptáci žijí v blízkosti lidských obydlí?	Je život ve městě nebezpečný?
Venkovní aktivity	<p>Dělejme si záznamy pozorování ptáků lidských obydlí (S5/A/1).</p> <p>Naučte děti poznat několik nejběžnějších druhů. Pokud uvidíte jiné ptáky, zapamatujte se jejich vzhled nebo si je vyfotťte, abyste je později mohli určit podle atlasu.</p> <p>Pokud děti ptáky znají více, použijte záznamy pro pokročilé (S5/A/2).</p>	<p>Zjistěte, zda vaše okolí je bezpečným místem pro ptáky (S5/B/1).</p> <p>Bádejte, zda okna a další skleněné plochy mohou být pro ptáky nebezpečné (S5/B/2).</p>
Pozorování a pokusy	<p>Ptáci žijící v blízkosti lidských obydlí – multimediální prezentace (S5/A/3).</p>	<p>Město – místo pro život ptáků – co jim přináší? multimediální prezentace (S5/B/3).</p> <p>Mohou kočky a ptáci být dobrými sousedy? multimediální prezentace (S5/B/4)</p>
Výtvarná a grafomotorická cvičení	<p>Vytvořte vlastní album ptáků, kteří žijí v okolí školy. Malujte nebo kreslete jejich obrysy.</p>	<p>Navrhňte město, kde by se líbilo ptákům (S5/B/5). Dokresli vhodné objekty, které jsou pro ptáky nezbytné.</p>
Jazykové a literární úlohy	<p>Doplňte album o slovní popis každého druhu. Kdy, jak často a kde jste druh pozorovali?</p>	
Matematika	<p>Pracujte s pojmy „pod“, „nad“, „vpravo“, „vlevo“: Kresli a počítej (S5/A/4).</p>	<p>Zabezpečte okna před nárazy ptáků různými tvary. Dodržujte vhodné vzdálenosti mezi jednotlivými motivy (S5/B/6).</p> <p>Počítejte na dvoře (S5/B/7)</p>
Hry a soutěže	<p>Ptačí Bingo – děti milují hádanky. Pro každé dítě připravte kartičku s obrázky ptáků vašeho okolí. Hrajte jako klasické Bingo.</p>	

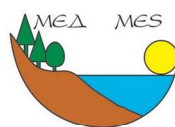

Záznamy pozorování ptáků lidských obydlí

Druh	Místo pozorování	Kolik?
 <p>kos (jv)</p>		
 <p>kavka (jv)</p>		
 <p>straka (jv)</p>		
 <p>vrabec (jv)</p>		
 <p>holub věžák (jv)</p>		

 sýkora koňadra (jv)		
 sýkora modřinka (jv)		
 kachna divoká (jv)		
 rorýs (jv)		
 krahujec (jv)		
Jiné:		

Záznamy pozorování ptáků lidských obydlí pro pokročilé pozorovatele

Druh	Místo pozorování	Kolik?
 kos (jv)		
 havran (jv)		
 sojka (jv)		
 kavka (jv)		
 straka (jv)		

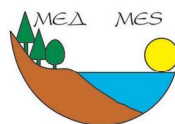
 <p>vrabec</p>	(jv)		
 <p>holub věžák</p>	(jv)		
 <p>hrdlička zahradní</p>	(jv)		
 <p>sýkora koňadra</p>	(jv)		
 <p>sýkora modřinka</p>	(jv)		
 <p>pěnkava</p>	(jv)		
 <p>kachna divoká</p>	(jv)		

 <p>strakapoud velký</p>	(jv)		
 <p>vrabec polní</p>	(jv)		
 <p>rorýs</p>	(jv)		
 <p>jiříčka</p>	(jv)		
 <p>vlaštovka</p>	(jv)		
 <p>brhlík</p>	(jv)		
 <p>červenka</p>	(jv)		

 labuť (jv)		
 poštolka (jv)		
 rehek domácí (jv)		
 rehek zahradní (jv)		
 krahujec (jv)		
Jiné:		

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. PUBLIKACE JE NEPRODEJNÁ.

Kresli a počítej

1. Dokresli obrázek podle zadání:

Na střeše poskakuje 5 vrabců.

Vpravo od komína sedí 2 straky.

V keřích se ukryly 3 sýkory koňadry.

Nad domem létá 6 rorýsů.

Vlevo od plotu je jezírko a za ním 3 keře. Na jezírku plavou 2 kachny.

Do kmene stromu ťuká 1 strakapoud.

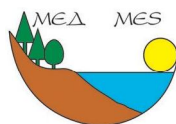
Kolik ptáků je na domě? Kolik v jeho okolí? Kolik ptáků vidíš celkem? Kolik mají dohromady křídle?

2. Dopln další zvířátka, která by u domu mohla být.

- Která to jsou?
- Jsou mezi nimi také ptáci?
- Kolik jich je?

3. Vymysli kamarádovi slovní úlohu podle namalovaného obrázku.

4. Vypočítej tu jeho a odpověz.

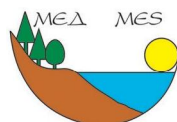
Okolí naší školy – místo života ptáků

Co najdou ptáci v okolí vaší školy?

 (im)	 (m)	 (im)	 (jm)
Ovocné keře a stromy	Vodní plochy	Hustý porost	Popínavé rostliny
 (jm)	 (jm)	 (im)	 (nk)
Vysoké stromy	Pole nebo louky	Velká okna	Kočky
 (m)	 (jm)	 (px)	 (m)
Budky pro ptáky	Ploty	Smetiště	Dráty vysokého vedení

Zamysli se:

- Co z toho je pro ptáky bezpečné?
- Co může být pro ptáky nebezpečné? Proč?

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. PUBLIKACE JE NEPRODEJNÁ.

Je sklo pro ptáky bezpečné?

POKUS

Pomůcky:

- zrcadlo
- malé skleněné destičky (se zabezpečenými rohy)
- bílý a černý papír

Otázky a úkoly:

1. Zjisti, zda a jakým způsobem se tvoje okolí zobrazí v zrcadle.
2. Opakuj pokus se skleněnou destičkou. Nejdříve samostatnou, pak podloženou bílým a nakonec černým papírem.
3. Ovlivní výsledek intenzita světla (dobré a slabé osvětlení)? Přemýšlej, jak to zjistit.

POZOROVÁNÍ

Pomůcky:

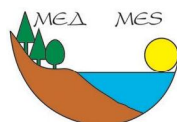
Okenní výlohy, školní okna či okna na domech, prosklené stěny atd.

Otázky a úkoly:

1. Prohlédni si skleněné plochy na domech.
2. Urči, zda:
  - jsou průhledné?
  - vidíš přes ně dovnitř?
  - zrcadlí okolí?
  - vypadá, že v místě žádné sklo není, jen okolní příroda?

Zamysli se:

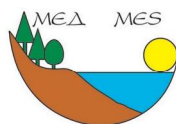
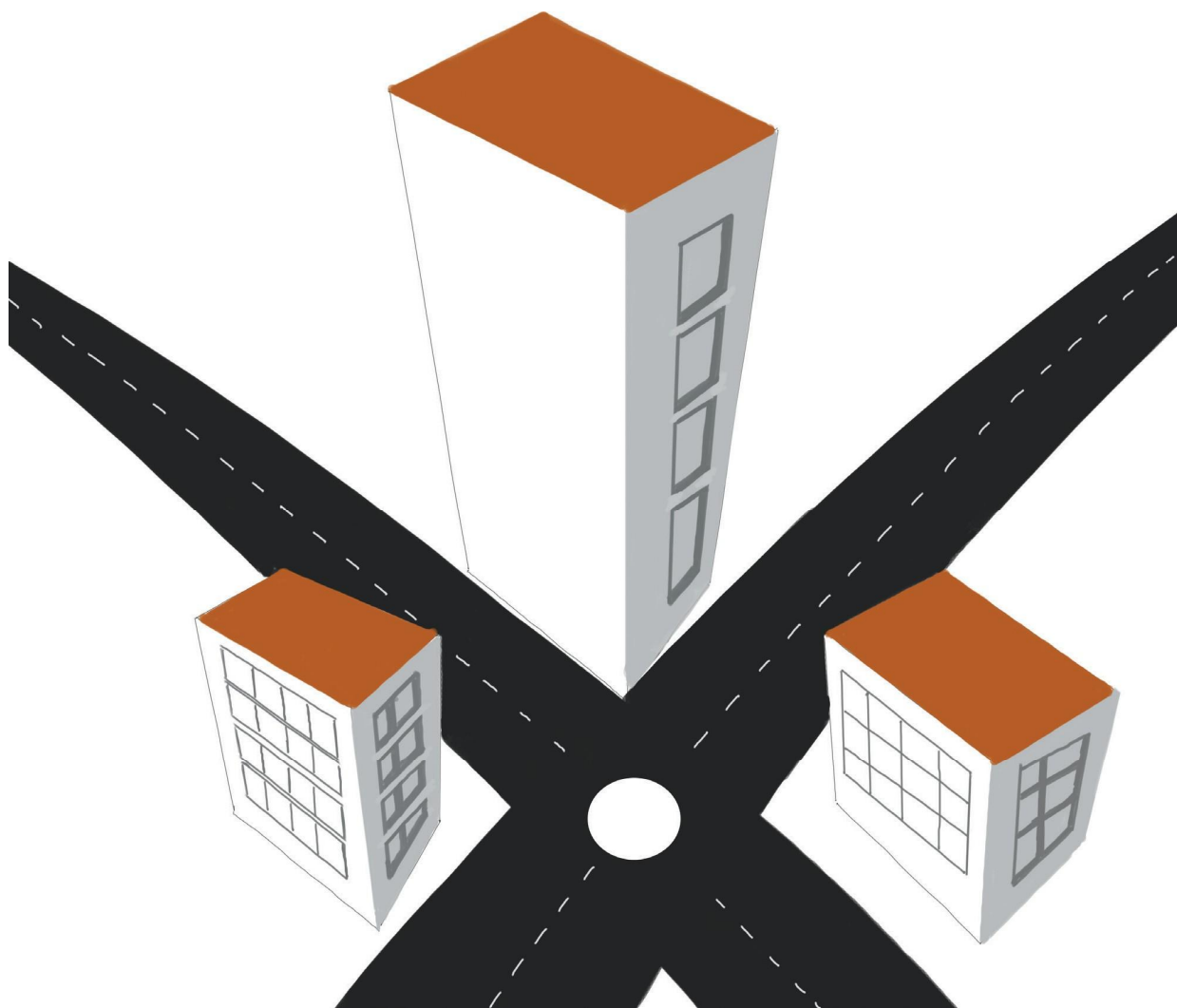
- Jak lidé a ptáci vidí skleněné plochy? Mohou být zmateni?
- Může mít velikost okna vliv na to, zda ho pták uvidí? V jakém smyslu?
- Jsou závěsy či záclony na oknech pro ptáky viditelné?
- Co můžeme udělat, aby ptáci skleněné plochy viděli?

Kde by se líbilo ptákům?

Domaluj obrázek tak, aby se zde líbilo ptákům. Aby zde měli kde žít, kde vychovat mláďata i co jíst a pít...

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. PUBLIKACE JE NEPRODEJNÁ.

Okenní ozdoby

Neviditelné kresby

Pomůcky:

- UV fixy
- UV baterka

Otázky a úkoly

1. Vyber okno, které je pro ptáky nebezpečné a namaluj na něj neviditelný obrázek.
2. Aby bylo vidět, co maluješ, posviť si UV baterkou. Pozor, aby nesvítla kamarádům do očí.
3. Jak to, že ptáci obrázek uvidí, když ty ne?

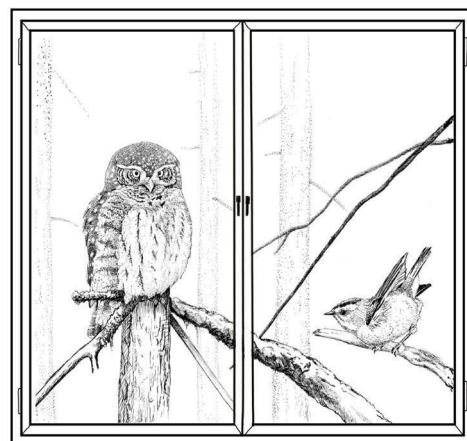
Větrné mlýnky – plašiče

Pomůcky:

- klacíky různé délky
- kus provázku nebo měkký drát
- 2 kousky plastelíny
- krepák nastříhaný na proužky
- barevná kolečka
- lepidlo

Otázky a úkoly

1. Upevni kousky krepáku různé délky na dřívko.
2. Na volný konec krepáku přilep kolečko.
3. Provázek uvaž na oba konce klacíku a upevni plastelínou.
4. Hotový mlýnek můžeš zavěsit na háček nebo přivázat na delší klacek zapíchnutý v hrnci naplněném pískem.
5. Další nápad na vlastní vylepšení a výzdobu?

Poznámka:

Jakékoli plašiče jsou dočasným řešením. Ptáci si na ně zvyknou a časem mohou přestat fungovat.

Okenní ozdoby

POZOR: 1 silueta nefunguje!

Není důležité, jaké motivy použiješ, ale musí být hustě, ideálně 10 cm od sebe.

Pomůcky:

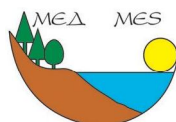
- venkovní samolepící fólie (dobré zkušenosti máme v domluvě s místními reklamními agenturami na odběru odstřížků)
- šablony různých zvířat, rostlin, listů a dalších tvarů...
- nůžky

Otázky a úkoly:

1. Na zadní stranu fólie obkresli vybraný tvar.
2. Vystříhni.
3. Společně poskládejte obrázek nejdříve na nečisto, abyste viděli, kolik máte kousků a jak okno zaplníte. Můžete tvořit obrázek z různých motivů.
4. Nalep z vnější strany okna. Pokud je ve výšce, nech na dospělých.

Zamysli se:

- Jak výzdoba zvýšila viditelnost skla?
- Jsou okna v tvém domě bezpečná pro ptáky?

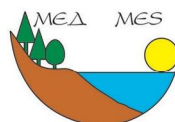

V bezpečné vzdálenosti

Otázky a úkoly:

- Který pták je nejbližší kočce?
- Jak zjistíš vzdálenost bez pravítka?
- Napadne tě víc způsobů?

Autoři:

- Grafické práce:
Wiktor Tabak
- Ilustrace:
Juan Varela (jv)
Marek Kołodziejczyk (mk)
- Text:
Iwona Majcher (UG)
Katarzyna Rosińska (UG)
Ryta Suska-Wróbel (UG)
Bogdan Moczarski (m)
Cezary Korkosz (ck)
Iwona Majcher (im)
Jadwiga Moczarska (Jm)
Karolina Kalinowska (kk)
Łukasz Zdyb (Łz)
Natalia Kann (Nk)
Pixabay (px)
- Překlad a adaptace pro české prostředí:
Gabriela Dobruská

Sada materiálů **Přírodě** na dosah vznikla v rámci projektu „Skrze přírodu k lepšímu životu“. Projekt byl veden Polskou společností na ochranu ptáků (OTOP), ve spolupráci s dalšími vybranými partnery BirdLife International, mezinárodní organizací na ochranu ptáků. Jsou to: Česká společnost ornitologická (ČSO), Španělská ornitologická společnost (SEO), Slovenská ornitologická společnost (SOS), Makedonská ekologická společnost (MES) a BirdWatch Ireland (BWI). Důležitým partnerem projektu byla Univerzita v Gdaňsku, odpovědná za vznik a metodickou stránku materiálů.

Česká společnost ornitologická (ČSO) zkoumá a chrání ptáky, jejich prostředí a přírodu jako celek a svou činností k tomu motivuje i širokou veřejnost. ČSO prosazuje ochranu přírody založenou na vědeckých poznatcích a pomáhá rozvoji ornitologie i ochrany ptáků bez ohledu na politické hranice. ČSO je českým partnerem mezinárodního sdružení na ochranu ptáků BirdLife International.

